

Bilag 1. Forslag til undersøgelser, udviklingsprojekter og produkter til centrale videnstemaer

Praksis- og videnspanelet har udarbejdet en række bud på undersøgelser og forsøg/udviklingsprojekter, som styregruppen for Ressourcecenter for Inklusion og Specialundervisning kan tage udgangspunkt i ved udmøntning af de centrale videnstemaer.

A) Kommunens organisation, ledelse og styring

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser som giver grundlag for konklusion om, hvad der kendetegner en inkluderende børne- og ungepolitik. Der kan i den forbindelse være opmærksomhed på skoleledernes betingelser, herunder hvilke forudsætninger der er for skoleledelsens arbejde, og hvilke ressourcer skoleledelserne har til rådighed.
- Kortlægning af, hvad økonomiske incitamenter har af betydning for inklusion.
- Undersøgelser af det tværsektorielle samarbejde, herunder mellem skoleforvaltning, socialforvaltning og skoler. Det kan endvidere afdækkes, hvilken vidensdeling som finder sted.
- Forsøg/udviklingsprojekter, hvor specialskoler lægges ind under almindelige skoler som afdeling eller gruppeordning. Hensigten er, at specialskoler kan være sammen med almindelige skoler, for eksempel som tvillingskoler med et ledelsesfællesskab og med visse fælles pædagogiske aktiviteter.

B) Specialiserede kompetencer og viden

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter, som afdækker gensidig videns- og erfaringstransformation mellem skoler og andre dele af kommunen.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter som afdækker, hvordan lærere, ledere mv. kan arbejde inkluderende samtidig med et specialiseret blik?

C) Skoleledelse

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Forsøg/udviklingsprojekter eller udviklingsprojekter som afdækker, hvordan lederen er aktiv frontløber i prioriteringen og implementeringen af inklusion, herunder i forhold til værdier, viden og incitamenter. Der skal være fokus på, hvordan skolelederen kan udvikle den fælles pædagogiske og kulturelle indsats.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter som afdækker, hvordan inkluderende redskaber kan anvendes med succes. Der peges særligt på redskaber som LP og cooperativelearning (elevformidling).
- Undersøgelser af, hvad skoleledelsen har af ressourcer at trække på i forhold til at understøtte de inkluderende miljøer. Der efterspørgeres i den sammenhæng viden om, hvordan viden fra specialiserede tilbud, PPR, konsulenter, VISO mv. anvendes. Som eksempel peges der på erfaringer med resourcecentre på skolerne, hvor der samles viden om inklusion og specialundervisning.

D) Samarbejde om inkluderende pædagogik

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser og forsøgs/udviklingsprojekter, som kan afprøve, hvordan skolens forskellige fag (deres indhold, metoder og arbejdsformer) kan bidrage til udviklingen af inkluderende læringsmiljøer.
- Undersøgelser og forsøgs/udviklingsprojekter, som kan afprøve, hvordan IT-baserede arbejdsformer kan bidrage til udviklingen af inkluderende læringsmiljøer.

E) Undervisningsdifferentiering

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- I særlig grad forsøg/udviklingsprojekter, hvor viden om undervisningsdifferentiering omsættes til praksis, for eksempel i form af pilotprojekter.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter som giver mere viden om emnet, herunder blandt om forholdet mellem det enkelte barn og læringsfællesskabet.
- Udviklingsprojekter med nye målsætninger for de inkluderende miljøer. Fælles Mål er måske ikke et velegnet redskab i forhold til undervisningsdifferentiering, hvor der kan være behov for mere fokus på kompetenceudvikling. Der kan her ses på, hvordan der kan sættes mål for den enkelte elev, og hvordan det, at målene nås.
- Undersøgelse eller viden af undervisningsorganisering og fleksibilitet. Der kan være behov for et opbrud med den traditionelle tænkning, hvor der ses på differentiering i forhold til elevernes faglige og kognitive niveau (eller kompetencer). Der kan både ses på tværs af for eksempel årgange og undervisnings- og læringsledelse.

F) Konflikter og forstyrrende adfærd

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter om, hvordan der skabes læringsfællesskaber, hvor der er overensstemmelse mellem undervisningsmiljøet og elevernes læringsforudsætninger. Der kan måske være grund til at se på forskellige læringsforudsætninger hos kønnene.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter om, hvordan der aktivt kan arbejdes med adfærds- og mestringsstrategier i læringsfællesskabet.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter, som afdækker konflikter som positive og nødvendige frem for noget, der skal undgås. Der kan måske ses på om produktive forstyrrelser kan være berigende for skolemiljøet.

G) Elevperspektiver

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser som giver et mangfoldigt perspektiv på alle elevers liv både i skolen og på tværs af dagligdagen. Der er endvidere behov for at få synliggjort den viden og de oplevelser, som eleverne har af at være en del af et mangfoldigt fællesskab.

- Undersøgelser af eksklusionsfaktorer, herunder hvad eleverne oplever som ekskluderende, og hvad der skaber en inkluderende klassekultur.
- Undersøgelser af, hvordan eleverne oplever specialundervisning.

I så fald der gennemføres undersøgelser i forhold til elevperspektiver efterspørger praksis- og videnspanelet, at der er særligt fokus på, hvordan denne viden bringes i spil og spredes.

H) Forældrene som ressource

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter, som undersøger eller arbejder med forældrenes forståelse for barnets læringsforudsætninger.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter, som styrker fagpersonernes kompetence til at skabe refleksiv dialog med forældrene med udgangspunkt i barnets trivsel, læring og udvikling. Det gælder blandt andet for forældre, som selv har haft dårlige oplevelser med skolen.

I) Støtte til elever med særlige behov

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter med 'peersupport', hvor der arbejdes på gensidige præmisser. Der er i særlig grad behov for at undersøge eller afprøve, hvordan forskellige former for støtte eleverne imellem kan fungere inkluderende og læringsudviklende, både i sociale og skolefaglige sammenhænge..

J) Inkluderende perspektiver i segregerede undervisningstilbud

Praksis- og videnspanelet efterspørger:

- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter, som arbejder med "ud af boksen"-aktiviteter for elever i segregerede undervisningstilbud.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter, hvor der er samordninger mellem almindelige klasser og specialklasser, for eksempel undervisningsforløb.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter, som sætter fokus på karakteren af de mange slags fællesskaber, som denne gruppe elever indgår i.
- Undersøgelser eller forsøg/udviklingsprojekter med fokus på "tilbageslusning" for elever, som er i segregeret specialtilbud og som skal modtage almindelig undervisning.